

Raadsvoorstel

Raadsnummer:	2017-018	Registratiekenmerk:	816918
Onderwerp:	Procesvoorstel afweging uitkomsten dialoog Economie & bedrijfsomgeving		
Korte inhoud:	In maart 2016 is besloten te starten met de dialoog in de Nijkerkse samenleving 'Samen aan zet'. Toen zijn de algemene kaders en specifieke kaders voor de clusters 'Leefstijl' en 'Economie en bedrijfsomgeving' vastgesteld. Vanaf mei 2016 zijn op basis hiervan de eerste dialooggroepen van start gegaan. De dialooggroep Economie en bedrijfsomgeving heeft afgelopen september haar visie gepresenteerd en heeft deze visie na bespreking met gemeenteraad en college uitgewerkt in voorstellen. Deze voorstellen van de dialooggroep Economie en bedrijfsomgeving worden nu aangeboden aan het gemeentebestuur voor besluitvorming. Ten opzichte van de dialooggroep Leefstijl, is deze dialooggroep een stap verder gekomen in het invullen van de dialoogopdracht. Het is echter niet gelukt om dekking voor de voorstellen te vinden binnen het beïnvloedbare budget. Als gevolg daarvan laat de dialooggroep de keuze rondom budget en prioritering nu verder aan het gemeentebestuur over. E.e.a. houdt in dat er eerst nog een aantal stappen nodig is voordat besluitvorming over deze voorstellen mogelijk is. Evenals bij het cluster Leefstijl wordt daarom een procesvoorstel aan uw raad voorgelegd ter besluitvorming om tot een goede afweging te komen.		

Datum B&W:	14 februari 2017	Portefeuillehouder:	wethouder Aboyaakoub
-----------------------	-------------------------	----------------------------	-----------------------------

Voorstel

1. Het proces en uitgangspunten vast te stellen om te komen tot afweging van en besluitvorming over de voorstellen van de dialooggroep van het cluster 'Economie en bedrijfsomgeving'.

Toelichting:

Inleiding

De samenleving verandert en wij willen als gemeente hierop aansluiten door gezamenlijk te zoeken naar een beter passende rolverdeling en een kleinere en meer flexibele overheidsinzet. Onze intentie daarbij is om doorlopend inwoners, bedrijven en organisaties ruimte te geven voor innovatie en om te participeren en daarmee kennis, ervaring en creativiteit van de samenleving optimaal te benutten. Om deze beweging te stimuleren heeft u in maart 2016 besloten te starten met de dialoog in de Nijkerkse samenleving 'Samen aan zet'. Toen zijn de algemene kaders en specifieke kaders voor de clusters 'Leefstijl' en 'Economie en bedrijfsomgeving' vastgesteld. Vanaf mei 2016 zijn op basis hiervan de eerste dialooggroepen van start gegaan. De dialooggroep Economie en bedrijfsomgeving heeft afgelopen september haar visie gepresenteerd en heeft deze visie na bespreking met uw raad en ons college uitgewerkt in voorstellen. Het proces van totstandkoming van de visie en de voorstellen en de daadwerkelijke opbrengsten van de dialooggroep zijn beschreven in het visiedocument en het uitwerkingsdocument (zie bijlage). Op 6 maart 2017 geeft de dialooggroep in een beeldvormende bijeenkomst een presentatie en nadere toelichting op haar voorstellen.

De gedrevenheid waarmee de dialooggroep Economie en bedrijfsomgeving aan de slag is gegaan in de dialoog verdient alle waardering en lof. De tijd en denkracht die ondernemers, inwoners en vertegenwoordigers van diverse (professionele) organisaties beschikbaar hebben gesteld ten dienste van de Nijkerkse samenleving stellen wij zeer op prijs. Het proces dat gezamenlijk is doorlopen door de groep én de opbrengsten die dit heeft opgeleverd zijn in onze ogen zeer waardevol. Ook tussentijdse gesprekken tussen de (vertegenwoordigers van) dialooggroep en gemeenteraad en college over het beoogde proces, de informatievoorziening (met name over de financiën) en over onderling vertrouwen hebben veel meerwaarde gehad in onze gezamenlijke zoektocht naar nieuwe werkwijzen en verhoudingen. De afstemming met vakspecialisten van de gemeente heeft daarnaast inhoudelijk eveneens meerwaarde gehad. Leereffecten daarvan hebben zoveel mogelijk concreet invulling gekregen in de processen van volgende dialooggroepen.

De dialooggroep Economie en bedrijfsomgeving is er in geslaagd de dialoogopdracht voor een groot deel daadwerkelijk vorm te geven. Eindresultaat is een samenhangende set van voorstellen, die in grote mate zijn uitgewerkt en voorzien van een begroting. De groep heeft in aanloop daar naartoe zelf ook ideeën geschraapt op basis van een toetsing aan de eigen visie. Bij de voorstellen heeft de dialooggroep helder gemaakt wat zij reëel vinden dat de samenleving zelf kan doen bij de uitvoering van voorstellen. In sommige voorstellen heeft de groep aangegeven welke mogelijkheden zij ziet om opbrengsten te genereren ten behoeve van het voorstel, maar bij een groot deel ook nog niet. De bereidheid om daar verder aan te werken is in de groep aanwezig, maar de groep geeft ook duidelijk aan dat zij van mening is dat de gemeente op onderdelen qua financiering en personele ondersteuning een rol zou moeten pakken. Ook wil de groep de handschoen oppakken om in het bedrijfsleven een grotere betrokkenheid te realiseren.

Met betrekking tot bestaand beleid en activiteiten heeft de dialooggroep geen inhoudelijke en financiële keuzes gemaakt. Hierdoor is het niet gelukt om dekking voor de voorstellen te vinden binnen het beïnvloedbare budget. Als gevolg daarvan laat de dialooggroep de keuze rondom budget en prioritering nu verder aan het gemeentebestuur over.

E.e.a. houdt in dat er eerst nog een aantal stappen nodig is voordat een gedegen besluitvorming over deze voorstellen mogelijk is. Evenals bij cluster Leefstijl wordt daarom een procesvoorstel aan uw raad voorgelegd ter besluitvorming om tot een goede afweging te komen. Voor de daadwerkelijke afweging van de voorstellen ontvangt u na afronding van de beschreven processtappen een separaat voorstel.

Beoogd effect

Het beoogd effect is in de eerste plaats om de goede ideeën die uit de dialooggroep Economie en bedrijfsomgeving naar voren zijn gekomen verder te brengen in concrete acties en daarmee daadwerkelijk de vruchten te plukken van de inzet van alle belanghebbenden. Dit voorstel beoogt helderheid te bieden aan de dialooggroep over het proces van besluitvorming over hun voorstellen.

Daarnaast is het doel van dit raadsvoorstel om opnieuw te bevestigen dat het vervolg geven aan en concrete uitvoering van de voorstellen alleen kan in gezamenlijkheid tussen gemeente en samenleving. Het eigenaarschap van het vervolgproces ligt dus niet alleen bij de gemeente of alleen bij de samenleving. We blijven samen aan zet!

Argumenten

1. Dialooggroep Economie en bedrijfsomgeving is het tweede cluster dat uitkomsten oplevert van haar zoektocht

De dialooggroep Economie en bedrijfsomgeving heeft zich vanuit verschillende belangen, die in dit cluster een rol spelen, ingezet om tot gezamenlijke resultaten te komen. Omdat de belangen van de grote bedrijven werden gemist heeft de dialooggroep zelf verbinding gelegd met deze belanghebbenden en bij hen de visie en ideeën getoetst. Het dialoogproces heeft geleid tot extra inzicht in wat er leeft en gebeurt in de Nijkerkse samenleving. Nieuwe contacten en verbindingen zijn gelegd. Daarnaast heeft het 'Samen aan zet'-proces ook bewustwording opgeleverd over welke keuzes gemaakt moeten worden en dat de gemeente en de samenleving er alleen in gezamenlijkheid voor kunnen zorgen dat gewenste resultaten worden bereikt.

'Samen aan zet' is heel bewust als experiment ingezet om met elkaar te leren samenwerken in nieuwe verhoudingen. Zeker voor de eerste dialooggroepen, is dit een geheel nieuwe zoektocht.

Bij het begin van het proces bestond in brede kring binnen de dialooggroep scepsis of voorstellen daadwerkelijk overgenomen en uitgevoerd gaan worden. Daarbij speelden diverse negatieve ervaringen in de samenwerking tussen bedrijfsleven en gemeente in de afgelopen jaren een rol. De groep heeft dit achter zich gelaten en is positief aan de gang gegaan met visievorming en uitwerking van dertig ideeën naar vier thema's:

1. Levendige stad
2. Heel Nijkerk werkt
3. Vitaal en duurzaam Nijkerk
4. Samen Nijkerk

Oplossingsrichtingen zijn uitgewerkt in voorstellen (inclusief begroting), afgewogen aan visie en kaders, en gedragen door de dialooggroep. De deelnemers hebben contacten met hun eigen achterban en een aantal grotere bedrijven georganiseerd. Daarnaast heeft de dialooggroep zich verdiept in gemeentelijk beïnvloedbaar budget omdat zij een serieuze poging hebben gedaan om tot een (her-)verdeling van gemeentelijke budgetten te komen.

Toen in de loop van de uitwerkingsfase duidelijk werd dat het vooraf gedachte vrij beïnvloedbare budget maar voor een klein deel daadwerkelijk vrij besteedbaar was, heeft de groep gezamenlijk haar teleurstelling duidelijk kenbaar gemaakt en het gesprek gezocht met het gemeentebestuur. Vertegenwoordigers van de groep hebben het gevoel van de groep overgebracht en aangegeven dat er onvoldoende financiële ruimte is om met hun voorstellen de impact te kunnen creëren die ze willen. Besproken is toen dat er verschillende mogelijkheden zijn voor financiering, te weten:

- vervlechten (bekijken waar de nieuwe voorstellen kunnen worden samengebracht met bestaand beleid en activiteiten en waar eventueel inruilen van oud beleid voor nieuw beleid logisch is);
- co-financiering zoeken, buiten het gemeentelijk beïnvloedbare budget;
- extra budget aanvragen bij de gemeenteraad bovenop het vooraf meegegeven financiële kader.

Daarop heeft de dialooggroep samen met de vakspecialisten van de gemeente een poging tot vervlechting gedaan. De groep concludeerde dat het voor hen te moeilijk is te beoordelen in hoeverre hun voorstellen vervlochten kunnen worden met bestaande activiteiten en capaciteit. De dialooggroep heeft besloten dat zij niet kunnen en willen beoordelen of er gemeentelijk budget vrijgemaakt kan worden voor hun voorstellen. We realiseren ons dat deze opgave in een relatief korte tijdsperiode ook ingewikkeld is. Voor onze gemeentelijke medewerkers is dit ook lastig omdat het van hen vraagt op een heel andere manier naar het eigen werk te kijken.

De dialooggroep heeft er bij de presentatie van haar visie voor gekozen een halve sleutel terug te geven aan de gemeente. De boodschap daarachter is dat zij vooral samen aan de slag willen. De deelnemers hebben een open houding en willen verantwoordelijkheid nemen. Dat blijkt concreet uit de toezegging van het overgrote deel van de dialoogdeelnemers dat zij bereid zijn zich in te zetten voor het vervolgtraject. De groep heeft heel bewust gezocht naar de mate waarin zij het mogelijk achten in de huidige situatie tot een nieuwe rolverdeling te komen. Zij hebben in hun voorstellen aangegeven wat, in hun ogen, de reële belasting is die de samenleving aan kan per satéprikker en wat een juiste balans geeft in verhoudingen. Vertegenwoordigers van de groep hebben aangegeven zich bewust te zijn dat niet alle voorstellen tegelijk uitgevoerd kunnen worden en dat een zekere prioritering of fasering mogelijk nodig is.

Bij die vervolgslog moeten we bepalen hoe we goed meewegen wat vanuit de groep naar voren is gebracht en hoe we de door hen gewenste balans kunnen realiseren. In lijn met de verandering die we beogen is het goed de dialooggroep ook in het afwegingsproces gelegenheid te geven om input te leveren en invloed uit te oefenen. Waar het uiteindelijk om gaat is dat we goede ideeën, die uit de dialooggroep Economie en bedrijfsomgeving naar voren zijn gekomen verder brengen in concrete acties door samenleving én gemeente.

2. Uitgangspunten om af te wegen welke voorstellen van de dialooggroep Economie en Bedrijfsomgeving als eerste vervolg krijgen

Als college stellen wij voor de volgende uitgangspunten te hanteren bij de afweging welke voorstellen als eerste vervolg krijgen. Hierbij hanteren wij als basis het kader dat ook bij het cluster Leefstijl is gehanteerd. In de uitwerking krijgen voorstellen voorrang die:

1. zo goed en breed mogelijk bijdragen aan de realisatie van de visie van de dialooggroep;

2. aansluiten op de kanteling die we beogen: waarbij het eigenaarschap in beginsel ligt in de samenleving en waar de meeste urgentie en energie aanwezig is in de samenleving om dit verder op te pakken al dan niet samen met de gemeente;
3. leiden tot meer effectiviteit en efficiëntie in het cluster;
4. financieel aantrekkelijk zijn voor de gemeente (direct of indirect);
5. gezien lopende contracten/afspraken/toezeggingen snel opgepakt moeten en kunnen worden;
6. binnen de bestaande ambtelijke capaciteit ondersteund kunnen worden (uitgaande van de rolverdeling die in de voorstellen zijn benoemd);
7. het meest ver en gedegen zijn uitgewerkt.

3. *Stappen die doorlopen moeten worden om tot zorgvuldige afweging van voorstellen te komen*

Als college stellen wij voor het volgende proces te doorlopen om tot een zorgvuldige afweging te komen van de voorstellen van de dialooggroep Economie en Bedrijfsomgeving. De stappen zullen zoveel mogelijk gelijktijdig worden opgepakt om tijdsverlies te voorkomen. Daarnaast zal bij het doorlopen van dit proces verder gezocht worden naar slimme combinaties op zowel inhoud, financiën en capaciteitsinzet tussen de verschillende voorstellen en het huidige beleid (keuze voor activiteiten, voorzieningen en faciliteiten).

Stap 1: Prioriteren

- a. Op grond van bovenstaande uitgangspunten een eerste prioritering maken van de voorstellen van de dialooggroep.
- b. Huidige activiteiten, voorzieningen en faciliteiten prioriteren op basis van uitgangspunt 1 en 2, waarbij nadrukkelijk ook de vraag is welke consequenties het zou hebben voor de samenleving als activiteiten, voorzieningen en faciliteiten stoppen.
- c. De leden van de dialooggroep uitnodigen input te leveren op grond van de prioritering (uitkomsten a en b) en de overlap en synergie tussen de voorstellen van de dialooggroep en huidige activiteiten, voorzieningen en faciliteiten nader in beeld brengen (waar ligt eventueel “oud voor nieuw” voor de hand?).

Stap 2: Eerste haalbaarheidstoets

- a. Aanvullen van voorstellen met of door vertegenwoordigers uit de dialooggroep (al dan niet aangevuld met anderen uit de samenleving) vooral voor wat betreft rolverdeling, kosten en dekking (budget/capaciteit/cofinanciering) en tijdspad.
- b. Doorrekenen van de voorstellen en aangeven waarvoor wel/geen dekking bestaat.
- c. Inschatting maken van haalbaarheid van voorstellen o.a. qua financiën, energie en commitment in de samenleving en beschikbare gemeentelijke capaciteit.

Stap 3: Opstellen raadsvoorstel voor afweging

- a. Opstellen van globale planning voor de komende jaren (2017-2020) voor het vervolg op de voorstellen op basis van de prioritering en eerste haalbaarheidstoets (Welke voorstellen wel/niet oppakken in 2017 en daarna? Zijn er ook voorstellen die niet haalbaar blijken? Wie trekt welk voorstel?).
- b. Gesprek tussen (vertegenwoordigers van) de dialooggroep Economie en Bedrijfsomgeving, gemeenteraad en college als daar bereidheid toe bestaat onder de leden van de dialooggroep.
- c. Opstellen raadsvoorstel.

Stap 4: Besluitvorming in gemeenteraad

Het streven is dat besluitvorming voor de zomer 2017 zal plaatsvinden. Na besluitvorming door de gemeenteraad worden de uitkomsten verwerkt in de gemeentelijke planning- en controlcyclus (voorjaarsnota, begroting) zodat gemeentelijke middelen en capaciteit (eventueel meerjarig) zijn geborgd.

Stap 5: Afspraken maken tussen partijen en uitvoering van de voorstellen

Na groen licht van de gemeenteraad kunnen nadere werkafspraken gemaakt worden tussen betrokken partners bij de projecten. Dit zal grotendeels maatwerk zijn omdat de partijen en rolverdeling per project zullen verschillen. De primaire inzet is om energie van betrokkenen vast te houden en waar mogelijk de betrokken groep in de samenleving uit te breiden. Bureaucratische procedures willen we in de uitwerking tot het minimum beperken. Als voor uitvoering van projecten geen besluitvorming door de gemeenteraad nodig is, kunnen partners uiteraard al eerder afspraken maken en aan de slag gaan.

In deze fase zullen ook gezamenlijke afspraken gemaakt worden over hoe de voortgang te monitoren en belanghebbenden betrokken te houden. We streven ernaar de monitoring in het najaar breed voor alle clusters op te pakken om de resultaten (meerjarig) te borgen en waar nodig gericht actie te kunnen ondernemen.

Kantttekeningen

De bedoeling is dat werkzaamheden, die voortkomen uit de dialoog voor de gemeentelijke organisatie, geprioriteerd in lijn met de 5 hierboven vermelde stappen, de nieuwe reguliere werkzaamheden worden. De werkzaamheden vanuit de dialoog worden aanvullend op de wettelijke gemeentelijke taken opgepakt en uitgevoerd. Dit kunnen voor medewerkers nieuwe projecten/taken, maar ook andere rollen zijn. De ervaring is echter dat dit soort veranderingen in de overgangsfase vaak leiden tot pieken in het werk. Oude reguliere werkzaamheden moeten netjes worden afgebouwd, er is veel overleg en afstemming noodzakelijk om werkzaamheden op te starten, maar gelijktijdig wordt meestal verwacht dat de gemeente nieuwe werkzaamheden per direct oppakt. Gezien de gekozen werkwijze bij de dialoog zal dit waar mogelijk in samenhang met de samenleving zelf gaan, dit vergt extra inspanning en gerichte tijdsinvesteringen. Afhankelijk van de keuzes voor voorstellen en bijbehorende rolverdeling tussen samenleving en gemeente, zal een inschatting gemaakt moeten worden welke consequenties dit heeft voor de ambtelijke capaciteit dan wel voor de nog te realiseren taakstelling op de bedrijfsvoering. Eén en ander zal ook in samenhang met de andere dialoogclusters bekeken moeten worden.

Communicatie

Communicatie over dit voorstel zal op de gebruikelijke wijze en via de gebruikelijke kanalen plaatsvinden voor gemeentelijke besluitvormingstrajecten. Daarnaast zullen de procesbegeleiders de leden van de dialooggroep Economie en Bedrijfsomgeving hierover informeren en hen aanmoedigen hun achterban en netwerk uit te nodigen aan te haken en mogelijk een rol te gaan spelen in de uitwerking en uitvoering van de voorstellen.

Uitvoering

Op 6 maart 2017 geeft de dialooggroep Economie en Bedrijfsomgeving tijdens een beeldvormende bijeenkomst een presentatie van en toelichting op haar voorstellen voor gemeenteraad en college. Hierbij is opnieuw ook gelegenheid om met vertegenwoordigers van de dialooggroep in gesprek te gaan. Geïnteresseerden kunnen als toehoorder aanwezig zijn. Op 30 maart vindt besluitvorming in de raad plaats over dit procesvoorstel. Daarna zullen de besproken stappen worden doorlopen.

‘Samen aan zet’ is bewust als experiment ingezet, naast diverse andere trajecten waarin ook samenwerking in de Nijkerkse samenleving en tussen samenleving en gemeente plaatsvindt. De ambitie is om zo stap voor stap door te groeien naar nieuwe verhoudingen, lerend van ervaringen die we gezamenlijk opdoen. Economie en Bedrijfsomgeving is de tweede van de vijf dialoogclusters. De voorstellen van Leefstijl zijn inmiddels aangeboden aan het gemeentebestuur. De overige drie clusters zijn in januari gestart. Rond de zomervakantie zijn in lijn met de planning alle vijf clusters qua visievorming en uitwerking van voorstellen afgerond. In samenhang met al deze ervaringen kijken we wat een goede volgende stap is. Dit betekent dat nog niet geheel duidelijk is hoe het meerjarig vervolg op de dialoog er uit zal zien, waarbij het belang van een goede monitor op de voortgang van de projecten reeds gemeld is.

Burgemeester en wethouders van Nijkerk,

de secretaris,

de burgemeester,

de heer G. van Beek

de heer mr. drs. G.D. Renkema

RAADSBESLUIT

Nummer: 2017-018

De raad van de gemeente Nijkerk;

gelezen het collegevoorstel van 14 februari 2017;

gelet op de algemene kaders voor 'Samen aan zet' zoals besloten op 31 maart 2016 bij raadsbesluit 2016-009

b e s l u i t :

1. Het proces en uitgangspunten vast te stellen om te komen tot afweging van en besluitvorming over de voorstellen van de dialooggroep van het cluster 'Economie en bedrijfsomgeving'.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering
van de raad van de gemeente Nijkerk
van 30 maart 2017,

de griffier,

de voorzitter,

mevrouw A.G. VERHOEF-FRANKEN

de heer mr. drs. G.D. RENKEMA